

Finansutskottets betänkande 2023/24:FiU5

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2024 inom utgiftsområde 27 som uppgår till ca 40,8 miljarder kronor. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om att bemyndiga regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2024.

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:1 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Budgetprocessen i riksdagen	4
Utskottets överväganden.....	6
Statens budget inom utgiftsområde 27	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Propositionen	14
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens anslagsförslag.....	15
<i>Tabell</i>	
Anslag för 2024 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Statens budget inom utgiftsområde 27

a) Anslaget för 2024

Riksdagen anvisar anslaget för 2024 inom utgiftsområde 27 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:1 utgiftsområde 27 punkt 2.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att för budgetåret 2024 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2024.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:1 utgiftsområde 27 punkt 1.

Stockholm den 14 december 2023

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Eva Lindh (S) och Joakim Sandell (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2023/24:1 i de delar som gäller utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2024.

Den 13 juni 2023 överlade utskottet med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja om EU:s årsbudget för 2024. Ytterligare en överläggning om EU:s årsbudget för 2024 hölls den 26 oktober 2023. Den 7 mars 2023 överlade utskottet med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja om ansvarsfrihet i fråga om kommissionens genomförande av EU:s budget 2021. Den 18 oktober 2023 informerade Europeiska revisionsrättens ledamot Eva Lindström utskottet och EU-nämnden om revisionsrättens rapport om genomförandet av EU:s budget för 2022.

Under beredningen lämnade regeringen ett rättelseblad om summan för anslaget 1:1 *Avgiften till Europeiska unionen* med korrigerad totalsumma för området. Rätt summa för anslaget ska vara 40 759 809 000 kronor. Detta fel medför även vissa följdfel som redovisas närmare i rättelsebladet. Rättelsebladet ersätter helt s. 3, 6, 7, 12 och 13 i proposition 2023/24:1 utgiftsområde 27 (rättelseblad för prop. 2023/24:1 Budgetpropositionen för 2024).

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2024 för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen till 40 759 809 000 kronor (prop. 2023/24:1, bet. 2023/24:FiU1, rskr. 2023/24:47). I detta betänkande föreslår finansutskottet för riksdagen vilka medel som bör anvisas på anslaget. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom ett enda beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 27 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen som gäller statens budget inom utgiftsområde 27.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 27

Propositionen

Utgifterna inom utgiftsområde 27 utgörs av Sveriges betalningar till EU-kommissionen för EU-budgeten. EU:s allmänna budget upprättas årligen inom en flerårig budgettram och den nuvarande ramen omfattar 2021–2027.¹ EU-budgetens utgifter och inkomster ska vara i balans på årlig basis. Inkomsterna utgörs huvudsakligen av avgifter från medlemsstaterna, vilket innebär att EU-budgetens utgiftsnivå i stor utsträckning styr utgiftsnivån för utgiftsområdet.

EU-budgetens utgifter delas in i betalningsbemyndiganden (betalningar) och åtagandebemyndiganden (åtaganden). Ett åtagande som görs i EU-budgeten kan leda till betalningar under det aktuella budgetåret och under kommande år, medan betalningarna motsvarar faktiska utgifter under budgetåret. Avgifterna till EU:s budget benämns EU:s egna medel och regleras i det s.k. beslutet om egna medel.² Det finns fyra typer av egna medel: traditionella egna medel som utgörs av inkomster från den gemensamma tulltaxan, en mervärdesskattebaserad avgift, en avgift baserad på icke materialåtervunnen plast och en avgift baserad på medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI). Riksdagen godkände det nuvarande beslutet om egna medel i mars 2021 (prop. 2020/21:87, bet. 2020/21:FiU35, rskr. 2020/21:232). Beslutet är sedan den 1 juni 2021 ratificerat av alla EU:s medlemsstater. Sverige har en reduktion på den BNI-baserade delen av avgiften, som för 2021–2027 beräknas uppgå till 777 miljoner euro i 2018 års priser.

Målet för den svenska budgetpolitiken i EU är att prioritera gemensamma utmaningar som mer effektivt hanteras på EU-nivå än av de enskilda medlemsländerna var för sig, exempelvis miljö och klimat, forskning, migration, säkerhet och att utveckla den inre marknaden. Målet innebär att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, där utgifter med ett tydligt europeiskt mervärde prioriteras. Målet innebär även att Sverige ska verka för en mer kostnadseffektiv användning av EU:s budgetmedel (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67).

Av regeringens resultatredovisning framgår det bl.a. att EU:s totala åtaganden under 2022 uppgick till 182,3 miljarder euro, inklusive ändringsbudgetar. Betalningarna uppgick till 170 miljarder euro, inklusive ändringsbudgetar. I den ursprungliga beslutade budgeten uppgick åtagandena till 169,5 miljarder euro och betalningarna till 170,6 miljarder euro. Under 2022 antogs fem ändringsbudgetar som sammantaget omfattade ökade åtaganden om

¹ Förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027.

² Rådets beslut 2020/2053/EU, Euratom av den 14 december 2020 om systemet för egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU, Euratom.

ca 12,8 miljarder euro och minskade betalningar om ca 0,6 miljarder euro. Samtliga ändringsbudgetar hade effekt på Sveriges avgift 2022.

Utfallet för den svenska EU-avgiften 2022 blev 48,2 miljarder kronor, vilket är 403 miljoner kronor (0,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget för 2022. En mer utförlig redogörelse för utfallet finns i regeringens skrivelse Årsredovisning för staten 2022 (skr. 2022/23:101 s. 180–182).

EU:s budget för 2023 antogs formellt av Europaparlamentet den 23 november 2022. Årsbudgeten för 2023, exklusive ändringsbudgetar, uppgår till 186,6 miljarder euro i åtaganden och 168,6 miljarder euro i betalningar. Det innebär en ökning av åtaganden med 2,4 procent jämfört med den totala budgeten för 2022 och en minskning av betalningarna med 0,8 procent. Minskningen av betalningarna kan bl.a. förklaras av att programmen från den föregående programperioden 2014–2020 avslutas och således minskar utbetalningarna från den perioden. Den nuvarande programperioden 2021–2027 har delvis börjat genomföras, och betalningar från båda programperioderna löper parallellt med varandra. Därmed har betalningar från den nuvarande programperioden börjat löpa, samtidigt som vissa betalningar kvarstår från den förra programperioden. Ökningen av åtaganden för EU:s budgetår för 2023, (en ökning på 4,39 miljarder euro) jämfört med 2022 beror enligt regeringen på bl.a. på en ökad takt i genomförandet av programmen i den nuvarande perioden, 2021–2027.

Regeringen framhåller i sin bedömning av målpuppfyllelsen att det är av stor vikt i arbetet med EU:s årsbudget att respektera de finansiella ramarna i den fleråriga budgetramen och att verka för realistiska prognoser så att man undviker överbudgetering. Regeringen bedriver tillsammans med andra budgetrestriktiva medlemsstater löpande påverkansarbete för att säkerställa god budgetering.

Regeringen konstaterar att ökningen av betalningsåtaganden i 2023 års budget jämfört med 2022 inte fullt ut är förenlig med Sveriges budgetrestriktiva linje. Den budgetrubrik där åtagandena ökade mest var rubrik 2 Sammanhållning, resiliens och värden. Regeringen har aktivt verkat för omprioriteringar inom den antagna budgeten och drivit en utgiftsrestriktiv linje. Under 2022 lade Sverige ned sin röst i två budgetrelaterade frågor. Att bevilja ansvarsfrihet till Europeiska kommissionen för genomförandet av årsbudgeten för 2020 års budget, mot bakgrund av den bedömning som Europeiska revisionsrätten gjort bl.a. i fråga om en alltför hög felprocent i kommissionens verksamhet. Sverige lade även ned sin röst i frågan om antagandet av EU:s årsbudget för 2023, eftersom åtagandena översteg den nivå som kommissionen föreslagit och således inte överensstämde med Sveriges budgetrestriktiva linje. I båda fallen antogs dock förslagen med kvalificerad majoritet. Regeringen röstade ja till ett antal utgiftsdrivande ändringsbudgetar för att finansiera insatser och åtgärder med anledning av Rysslands invasion av Ukraina. Ändringarna av EU-budgeten bedömdes vara förenliga med målen

för utgiftsområdet eftersom ett gemensamt agerande på EU-nivå för att hantera effekterna av Rysslands invasion av Ukraina ansågs motiverat.

Regeringen anför vidare att Sverige har verkat för mer resultatuppföljning inom ramen för målet om ett mer effektivt användande av offentliga medel. Regeringen bedömer att målet uppfyllts genom att Europeiska revisionsrätten och kommissionen intensifierat sin resultatuppföljning. För en mer utförlig redogörelse om detta hänvisas till regeringens skrivelse Verksamheten i Europeiska unionen under 2022 (skr. 2022/23:115 bil. 3).

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att resultaten inom området i huvudsak är förenliga med målet för Sveriges budgetpolitik i EU.

Politikens inriktning

Regeringen framhåller att den politiska inriktningen för att uppnå Sveriges grundläggande mål för EU-budgeten består av ett fokus på återhållsamhet i fråga om de gemensamma utgifterna samt att EU-gemensamma utmaningar och ändamålsenliga program ska prioriteras. Regeringen avser att i enlighet med detta verka för restriktivitet vid beredningen av kommande årsbudgetar. Effektivitet och kostnadskontroll kommer att prägla Sveriges inställning vid behandlingen av EU:s årsbudget och löpande EU-budgetrelaterade frågor, för att program som ger ett europeiskt mervärde och rustar både EU och Sverige för framtiden ska kunna prioriteras.

Regeringen anför vidare att Sveriges agerande ska vägledas av principerna om subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet, resultatinriktning, kostnadseffektivitet och en sund ekonomisk förvaltning, där jämställdhetsintegrering utgör en del.

Utskottets bedömning

Målet för den svenska budgetpolitiken härrör från propositionen om budgeteffekter av Sveriges medlemskap i EU som lämnades i oktober 1994 (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67). Målet är att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU. Målet innebär även att Sverige ska verka för en kostnadseffektiv användning av EU:s budgetmedel. Sedan 2019 lämnar regeringen en mer utvecklad målformulering (prop. 2019/20:1 utg.omr. 27, bet. 2019/20:FiU5, rskr. 2019/20:133). Utskottet välkomnar att regeringen i budgetpropositionen lämnar en utförlig redogörelse för måluppfyllelsen.

När det gäller de redovisade resultaten för utgiftsområde 27 konstaterar utskottet att regeringen bedömer att resultaten inom området i huvudsak är förenliga med målet för Sveriges budgetpolitik i EU. Utskottet gör ingen annan bedömning.

Statens budget inom utgiftsområde 27

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslaget för 2024 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt regeringens förslag och lämnar det bemyndigande som regeringen har begärt.

Propositionen

Propositionen innehåller två förslag inom utgiftsområde 27, dels ett anslag för budgetåret 2024, dels ett bemyndigande till regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för 2024.

Anslaget inom utgiftsområde 27

Regeringen föreslår att riksdagen för 2024 anvisar ett anslag inom utgiftsområde 27 på 40,8 miljarder kronor.

Anslaget får användas för utgifter för betalning av Sveriges avgift till EU:s allmänna budget. Anslaget får även användas för eventuella krav från Europeiska kommissionen på dröjsmålsränta på grund av försenade inbetalningar av egna medel.

Regeringen beräknar att Sveriges inbetalning till EU-budgeten för 2024 kommer att uppgå till ca 40,8 miljarder kronor inklusive avdrag för administrativa kostnader. Den del av EU-avgiften som baseras på inkomster från den gemensamma tulltaxan beräknas uppgå till 7,4 miljarder kronor och den mervärdesskattebaserade delen av EU-avgiften beräknas uppgå till 8,3 miljarder kronor. Den del av EU-avgiften som beräknas på icke materialåtervunnen plast beräknas uppgå till 1,4 miljarder kronor. Den BNI-baserade delen av Sveriges EU-avgift beräknas uppgå till 23,6 miljarder kronor, vilket även inkluderar den beräknade reduktionen på Sveriges EU-avgift för 2023.

Bemyndigande om att ingå ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2024.

Medlemsstaternas avgifter används för att finansiera EU-budgetens betalningar under innevarande år. De åtaganden som staten ingår på området avser EU-budgetens åtagandebemyndiganden för innevarande år, som kan resultera i betalningar både innevarande och kommande år. Regeringen beräknar att Sveriges andel av de totala bemyndigandena uppgår till 2,3 procent.

Utgiftsutvecklingen inom utgiftsområde 27

Enligt regeringen finns det betydande risker för att Sveriges EU-avgift utvecklas på ett annat sätt än det som förutses i prognosen. Sveriges avgift beror på storleken på EU:s faktiska utgifter och hur stor andel av EU:s utgifter Sverige ska finansiera. Utgiftsprognosen försvåras också av att EU-budgetens utgiftsnivå vid vissa tillfällen justeras under det aktuella budgetåret genom att ändringsbudgetar antas. Därtill kan även tidpunkterna för när EU:s ändringsbudgetar antas och genomförs påverka Sveriges avgift ett annat år än beslutsåret.

Regeringen konstaterar även att kommissionen i december 2021 lade fram ett förslag om att introducera tre nya inkomstkällor för systemet för EU:s egna medel. Under 2023 presenterade kommissionen ett reviderat förslag om inkomstkällorna för EU:s egna medel, som innehåller revideringar av förslagen från december 2021 och ett nytt förslag om en temporär avgift som baseras på en befintlig statistisk bas som avser en ungefärlig uppskattning av företagsvinster. Att införa de nya inkomsterna kan enligt regeringen bl.a. minska den svenska BNI-avgiften.

Vidare konstaterar regeringen att Sveriges andel av finansieringen av EU:s budget påverkas av hur Sveriges BNI utvecklas i förhållande till övriga medlemsstaters BNI. Dessutom påverkas avgiften av storleken på faktiska inkomster från den mervärdesskattebaserade avgiften, tulluppbörden och mängden icke materialåtervunnen plast.

EU-avgiften har ökat från ca 37,7 miljarder kronor 2019 till ca 48,2 miljarder kronor 2022. Det beror enligt regeringen delvis på att EU:s utgifter har ökat med anledning av spridningen av covid-19 och kriget i Ukraina, vilket därmed behöver finansieras med högre avgifter från medlemsstaterna. Den högre svenska avgiften beror också på att Sveriges ekonomi klarade sig bättre under pandemin och inledningsvis återhämtade sig snabbare än många andra medlemsstaters ekonomier. Detta har, i kombination med att Storbritannien lämnat EU, i sin tur gjort att Sveriges andel av EU:s totala BNI har ökat. Därmed har även Sveriges BNI-baserade avgift ökat. I takt med att övriga medlemsstaters ekonomier har börjat återhämta sig har den svenska BNI-andelen enligt regeringen börjat sjunka jämfört med tidigare prognoser. Som en följd av detta bedöms den svenska BNI-baserade avgiften bli lägre än vad som tidigare beräknats.

Bakgrund

EU:s årsbudget för 2024

Den 11 november 2023 kom rådet och Europaparlamentet överens om EU:s årsbudget för 2024. Enligt överenskommelsen uppgår åtagandena till 189,4 miljarder euro och betalningarna till 142,6 miljarder euro. Rådet godkände formellt budgeten den 20 november och Europaparlamentet den 22 november 2023. Vid utskottets överläggningar om EU:s årsbudget för 2024 med

statssekreterare Johanna Lybeck Lilja den 13 juni och den 26 oktober 2023 fick regeringen bl.a. stöd för att, liksom tidigare år, arbeta för en så restriktiv budget som möjligt som med god marginal ryms inom de beslutade taken i den fleråriga budgetramen.

Ansvarsfrihet för genomförandet av EU:s budget för 2021

Enligt artikel 319 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska Europaparlamentet, efter rekommendation av rådet, bevilja kommissionen ansvarsfrihet för EU-budgetens genomförande. Ansvarsprövningen genomförs varje år och baseras främst på Europeiska revisionsrättens årsrapport från granskningen av genomförandet av budgeten.

Vid rådet för ekonomiska och finansiella frågor i mars 2023 antogs en rekommendation om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten 2021. Sverige röstade nej till rådets förslag mot bakgrund av att kommissionen inte fick en revisionsförklaring utan kritik för alla delar av budgeten. Beslutet att rösta nej motiverades ytterligare av att revisionsrätten även konstaterade att EU-budgetens exponering för olika risker har ökat.

I maj 2023 beviljade Europaparlamentet kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av EU:s budget 2021.

Europeiska revisionsrättens årsrapport för 2022

Den 5 oktober 2023 presenterade revisionsrätten sin årsrapport om genomförandet av EU:s budget 2022. Revisionsrätten konstaterar i rapporten att EU:s räkenskaper för budgetåret 2022 ger en sann och rättvisande bild av EU:s finansiella ställning. Intäkterna 2022 var i alla väsentliga avseenden lagliga och korrekta. När det gäller budgetkostnadernas laglighet och korrekthet lämnas dock, liksom det gjordes för 2019–2021, ett uttalande med avvikande mening. Den uppskattade felnivån för kostnaderna uppgick till 4,2 procent, vilket ligger över gränsvärdet på 2 procent för väsentliga fel. I huvudsak gällde det ersättningsbaserade kostnader som klassas som högriskkostnader, där den uppskattade felnivån var 6 procent. Högriskkostnaderna ökade till 110,1 miljarder euro 2022, vilket motsvarar 66 procent av de totala kostnaderna. Revisionsrätten konstaterar att felen därför är väsentliga och av avgörande betydelse för de kostnader som godkänts för året.

För andra året i rad lämnar revisionsrätten också ett uttalande, den här gången med reservation om kostnaderna för faciliteten för återhämtning och resiliens. Under 2022 uppgick utbetalningarna till 47,1 miljarder euro, varav merparten utgjordes av uppfyllelse av delmål och mål. Revisionsrätten gjorde i 11 av 13 mätbara iakttagelser om utbetalningar från faciliteten för återhämtning och resiliens. Sex av dem innehöll väsentliga fel. Revisionsrätten konstaterar mot bakgrund av ovanstående att de sammanlagda effekterna av deras iakttagelser är väsentliga, men inte av avgörande betydelse för de kostnader som godkänts för året.

Europeiska revisionsrätten rapporterar alla misstänkta fall av oegentligheter som upptäcks till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf). Det förekom 14 sådana fall 2022, vilket kan jämföras med 15 fall 2021 och 6 fall 2020.

Revisionsrätten pekar även på att EU:s skuld ökade betydligt till 344,3 miljarder euro vid utgången av 2022, jämfört med 236,7 miljarder euro 2021. Ökningen härleds framför allt till ytterligare upplåning inom Europeiska unionens återhämtningsinstrument (Next Generation EU (NGEU), lån inom faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF), det europeiska instrumentet för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (Sure) och makroekonomiskt stöd till Ukraina (MFA).

EU-budgetens exponering, dvs. det belopp som EU-budgeten skulle kunna bli ansvarig för att betala, ökade till 248 miljarder euro 2022, jämfört med 205 miljarder euro 2021. Detta beror huvudsakligen på de ytterligare lån inom NGEU och Sure och även de makroekonomiska stödlån som medlemsstaterna ingått för att stötta Ukraina. Europeiska revisionsrätten bedömer att EU-budgetens exponering kommer att fortsätta öka eftersom fler lån beviljats men ännu inte betalats ut. EU-budgetens exponering mot Ukraina mer än fördubblades 2022 och uppgick till 16 miljarder euro, jämfört med 7 miljarder euro 2021.

Systemet för EU:s egna medel

I december 2021 föreslog kommissionen tre nya inkomstkällor för EU-budgetens egna medel. Förslaget baserades på bidrag från EU:s handel för utsläppsrätter utsläppshandelssystemet (EU Emissions Trading System, EU ETS) och gränsjusteringsmekanismen för koldioxid (Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM) och att en andel från de största multinationella företagens residualvinst som omfördelas till EU i enlighet med Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) och G20:s Pelare I-avtal ska utgöra en bas för egna medel. Kommissionen anförde bl.a. att målet med förslaget var att finansiera återbetalningen av skulden för finansieringen av NGEU. Därtill hänvisades till det interinstitutionella avtal som slutits mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen i december 2020.³

Kommissionen presenterade ett nytt reviderat förslag om systemet för EU:s egna medel i juni 2023 eftersom EU:s medlemsstater inte enats om kommissionens tidigare förslag om nya egna medel. Kommissionen hänvisade fortsatt till det interinstitutionella avtalet som slutits mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen i december 2020. Kommissionen motiverade även i detta fall de nya förslagen med behovet av att finansiera

³

Interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel (EUT L 433I, 2020-12-22, s. 28).

återbetalningen av EU:s skuld för finansieringen av NGEU och anför de vidare att förslagen borde ändras med hänsyn till att en överenskommelse har nåtts om klimatpaketet Fit for 55.

Den 2 juni 2022 fick utskottet information av statssekreterare Elin Eliasson om förslaget om nya egna medel. Utskottet subsidiaritetsprövade kommissionens förslag i februari 2022 och ansåg att det inte var förenligt med subsidiaritetsprincipen. I enlighet med utskottets förslag lämnade riksdagen ett motiverat yttrande till EU:s institutioner (utl. 2021/22:FiU31, rskr. 2021/22:180).

Utskottet överlade senare med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja den 7 juli 2023 om kommissionens nya reviderade förslag till nya egna medel. Vid utskottets överläggning fick regeringen stöd för sin förhandlingslinje att Sverige är principiellt emot att befogenheter på skatteområdet flyttas från medlemsstaterna till EU-nivån och motsätter sig därför att det införs nya egna medel baserade på en ny skattebas. Utskottet fick senast den 28 september 2023 information om förhandlingsläget av finansminister Elisabeth Svantesson. Utskottet subsidiaritetsprövade kommissionens förslag i september 2023 och ansåg att det inte var förenligt med subsidiaritetsprincipen. I enlighet med utskottets förslag lämnade riksdagen ett motiverat yttrande till EU:s institutioner (utl. 2023/24:FiU17, rskr. 2023/24:4).

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till statens budget för 2024 inom utgiftsområde 27. Det innebär att utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till anslag för 2024. Det innebär också att utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till bemyndigande om att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2024.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:1 Budgetpropositionen för 2024 utgiftsområde 27:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2024 (avsnitt 2.8.1).
2. Riksdagen anvisar anslaget för budgetåret 2024 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt tabell 1.1.

BILAGA 2

Regeringens anslagsförslag

Anslag för 2024 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen*Tusental kronor*

Anslag	Regeringens förslag
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	40 759 809
Summa för utgiftsområdet	40 759 809